herpy

SCYNKI

Bali Sun Skink

Eutropis multifasciata

Szybki, aktywny w dzień scynk ze skrajów lasów i polan Azji Południowo-Wschodniej. *Eutropis multifasciata* ma brązowy grzbiet o brązowym połysku, poluje na owady w ściółce i rodzi żywe młode. Wymaga ciepła, wysokiej wilgotności powietrza, UVB i przestronnego terrarium z luźnym podłożem.

Rodzina: Scincidae Dawna nazwa: *Mabuya multifasciata; Scincus multifasciatus*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**25-33 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**8-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**120 × 60 × 60 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**27-32 °C**
Miejsce wygrzewania	**35-41 °C**
Temperatura w nocy	**21-25 °C**
Wilgotność	**70-80%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Niezbędne** Strefa Fergusona 3
Pokarm	**Owady i owoce**
Utrzymanie	**W parach lub jeden samiec z kilkoma samicami**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Żyworodny**
Dojrzałość płciowa	**11-12 miesięcy**
Wielkość miotu	**2-10 młodych**
Ciąża	**60-90 dni**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Eutropis multifasciata to smukły, gładki i szybki scynk o krótkich nogach, spiczastym pysku i długim, cienkim ogonie. Grzbiet jest brązowy z odcieniem brązu, z trzema kilami na każdej łusce grzbietowej, a boki są ciemne, żółte lub czerwonopomarańczowe. Gardło jest białe do żółtego. Długość ciała od pyska do kloaki wynosi do 14 cm, a długość całkowita około 25-33 cm.

Gatunek jest szybki i płochliwy oraz dobrze się wspina. Wygląd zależy od obszaru występowania, a starsze nazwy, takie jak *Mabuya multifasciata*, nadal pojawiają się w handlu.

Występowanie i środowisko

Eutropis multifasciata ma bardzo rozległy zasięg w Azji Południowo-Wschodniej: od Indii (Asam i Nikobary), Bangladeszu i południowych Chin po Tajlandię, Mjanmę, Laos, Kambodżę, Wietnam, Malezję, Singapur, Indonezję (m.in. Sumatrę, Jawę, Bali, Borneo i Celebes), Brunei, Timor Wschodni, Papuę-Nową Gwineę i Filipiny.

Gatunek został zawleczony na Florydę i na południe Tajwanu, gdzie rozprzestrzenił się na nizinach i uważany jest za inwazyjny. Populacje te nie należą do naturalnego zasięgu. Na swoim naturalnym obszarze gatunek jest pospolity.

> **Naturalny zasięg:** Indie, Bangladesz, Chiny, Tajlandia, Mjanma (Birma), Laos, Kambodża, Wietnam, Malezja, Singapur, Indonezja, Brunei, Timor Wschodni, Papua-Nowa Gwinea i Filipiny.

ŚRODOWISKO

Gatunek zamieszkuje lasy pierwotne i wtórne, skraje lasów, polany, plantacje i ogrody na nizinach. Żyje na ziemi w warstwie ściółki, na zwalonych pniach i odłamkach skał oraz dobrze się wspina. Zwierzęta są aktywne w dzień i rano wygrzewają się w słońcu; aktywnie polują i zjadają stawonogi, takie jak chrząszcze, szarańczaki, pająki i mrówki, a niekiedy ślimaki i małe jaszczurki.

Klimat jest tropikalny, z niewielkimi wahaniami temperatury przez cały rok. Aktywne zwierzęta mają temperaturę ciała około 31-34 °C. Gatunek słabo znosi chłód, a rozród zależy bardziej od pory deszczowej niż od temperatury.

Hodowla

TERRARIUM

Eutropis multifasciata jest aktywny i potrzebuje przestrzeni. Pojedyncze zwierzę można trzymać w terrarium o wymiarach co najmniej 90 × 45 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość), a para lub samiec z dwiema samicami powinny mieć co najmniej 120 × 60 × 60 cm. Im większe, tym lepiej. Nigdy nie trzymaj razem dwóch samców: mogą dochodzić między nimi do poważnych walk.

Podłoże powinno być luźną mieszanką ziemi i włókna kokosowego o grubości co najmniej 8 cm, przykrytą warstwą liści, tak aby zwierzę mogło kopać, a podłoże utrzymywało wilgoć. Urządź terrarium korą korkową, gałęziami, płaskimi kamieniami i roślinami, tak aby były co najmniej dwie kryjówki i mnóstwo osłon. Obowiązkowa jest wilgotna kryjówka wyłożona wilgotnym torfowcem. Terrarium musi mieć szczelną pokrywę z dobrą wentylacją oraz łatwo dostępną miskę z wodą.

TEMPERATURA

W terrarium musi być wyraźny gradient. Miejsce do wygrzewania powinno mieć 35-41 °C, mierzone na powierzchni termometrem na podczerwień, a chłodny koniec 27-32 °C. Samce i samice niebędące w ciąży same wybierają temperaturę ciała 30-36 °C, natomiast ciężarne samice preferują 28-31 °C, dlatego gradient musi być szeroki. Użyj dwóch spotów halogenowych na jednym końcu nad dużym, płaskim kamieniem. Promienniki ceramiczne i maty grzewcze nie wystarczą jako jedyne źródło ciepła.

Na noc ogrzewanie się wyłącza, a temperatura może spaść do 21-25 °C. Gatunek słabo znosi chłód, więc w terrarium nigdy nie może być zimno, również zimą.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

WILGOTNOŚĆ I WODA

Eutropis multifasciata wymaga wysokiej wilgotności powietrza na poziomie 70-80 %, która może nieco spadać w ciągu dnia i rosnąć w nocy. Dokładnie zraszaj terrarium dwa razy dziennie i dolewaj wodę do podłoża. Warstwa liści na wierzchu pomaga utrzymać wilgoć. Terrarium nie może być stale mokre, bo prowadzi to do infekcji grzybiczych.

Trzymaj w terrarium średniej wielkości miskę ze świeżą wodą, z której zwierzę może pić i w której może się kąpać. Wymieniaj wodę codziennie, a miskę myj co tydzień.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Eutropis multifasciata jest aktywny w dzień i musi mieć UVB przez cały czas, gdy światło jest włączone. Świetlówka T5 HO z 5-6 % UVB w odbłyśniku, obejmująca stronę terrarium z miejscem do wygrzewania, zapewnia strefę Fergusona 3. Strefa ta jest szacunkiem opartym na trybie życia. Umieść miejsce do wygrzewania tak, aby grzbiet zwierzęcia znajdował się około 20 cm od świetlówki. UVB nie przechodzi przez szkło ani plastik, a świetlówkę wymienia się raz w roku lub zgodnie z zaleceniami producenta.

Uzupełnij oświetlenie mocnym, białym światłem dziennym, aby w terrarium było jasno. Okres świetlny wynosi 13 godzin latem i 11 godzin zimą.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Eutropis multifasciata żywi się głównie owadami. Podawaj urozmaiconą dietę z karaczanów, świerszczy, mącznika, jedwabników, larw czarnej muchy żołnierza, ślimaków i małych szarańczy. Podawaj tyle, ile zwierzę zje w około 5 minut, raz dziennie; jeśli zacznie tyć, ogranicz karmienie do co drugiego dnia.

Banana, papaję i owoce jagodowe można podawać jako mały przysmak. Lekko oprószaj owady wapniem i raz w tygodniu podawaj suplement witaminowy. Zawsze zapewnij dostęp do świeżej wody.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Eutropis multifasciata jest ciekawski, ale płochliwy i szybki, a w razie niepokojenia ucieka. Samice można trzymać razem, a samca można trzymać z dwiema samicami w dużym terrarium z wieloma kryjówkami; samców nigdy nie wolno trzymać razem. Zwierzęta urodzone w niewoli przy odrobinie cierpliwości mogą stać się dość oswojone, zwłaszcza jeśli są karmione z pęsety, ale gatunek nie nadaje się do częstego brania na ręce. Spokojna rutyna i wiele kryjówek ograniczają stres.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Zwierzęta osiągają dojrzałość płciową w wieku około 11-12 miesięcy. Pewne określenie płci młodych osobników wymaga weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów.

GODY I KOPULACJA

Eutropis multifasciata rozmnaża się w naturze w rytmie pory deszczowej, ale samice w populacji nie są zsynchronizowane. Chłodny okres spoczynku nie jest konieczny, a właściwy sezon godowy w terrarium nie został udokumentowany. Samiec z dwiema samicami w dużym terrarium z wieloma kryjówkami sprawdza się dobrze.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Eutropis multifasciata rodzi żywe młode: jaja rozwijają się w ciele samicy, a młode przychodzą na świat w pełni ukształtowane. Miot liczy 2-10 młodych, zwykle 4-6. Ile miotów samica ma w ciągu roku, nie zostało udokumentowane.

INKUBACJA

Nie ma jaj do inkubacji. Długość ciąży nie została udokumentowana, ale prawdopodobnie wynosi 60-90 dni. Ciężarne samice szukają chłodniejszych miejsc, około 29 °C, i stają się wolniejsze, dlatego muszą mieć dostęp do miejsca o temperaturze 28-30 °C i spokój. Podawaj samicy więcej pokarmu, wapnia i UVB oraz zapewnij spokój w terrarium z wieloma kryjówkami.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode mają przy narodzinach około 4 cm od pyska do kloaki. Odchowuj je w terrarium z liśćmi, kryjówkami, UVB i wysoką wilgotnością powietrza i codziennie podawaj im małe owady oprószone wapniem. Oddziel młode od dorosłych, jeśli samiec jest w pobliżu.

Zdrowie i częste błędy

Eutropis multifasciata jest odporny, jeśli temperatura, oświetlenie i wilgotność są odpowiednie. Typowe problemy to:

- Niedobór wapnia i osteoporoza przy zbyt małej ilości UVB i jednostronnej diecie.
- Infekcje grzybicze i problemy skórne przy stale mokrym podłożu lub słabej wentylacji.
- Otyłość przy zbyt dużej ilości pokarmu i małym ruchu.
- Pasożyty wewnętrzne i zewnętrzne, zwłaszcza u zwierząt odłowionych z natury.
- Obrażenia po walkach między samcami i stres przy zbyt małej liczbie kryjówek.

Nowe zwierzęta poddaj kwarantannie na co najmniej miesiąc. Zwierzęta dobrze ukrywają choroby, dlatego przy zmianie apetytu, utracie masy ciała lub obrzękach skontaktuj się z weterynarzem z doświadczeniem w leczeniu gadów.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.